

Lausunto

26.1.2024

VN/30737/2022

VN/30737/2022-OKM-66

Jakelussa mainituille

OKM lausunto; Päätös huoltovarmuuden tavoitteista

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston huoltovarmuuden tavoitepäätökseksi.

Pyydettyinä lausuntonaan opetus- ja kulttuuriministeriö esittää seuraavaa:

Luku 3.3 Kansalaisvarautuminen

Luvussa todetaan: "Kulttuuriala on myös yksi henkisen kriisinkestävyuden luoja ja ylläpitäjä."

Em. virkkeen jälkeen OKM esittää lisäykseksi: "Se ylläpitää taiteellista ja luovaa työtä ja toimintaa, mahdollistaa kulttuurisen osallisuuden ja osallistumisen sekä säilyttää ja välittää kulttuuriperintöä. Kulttuuriperinnöllä on suuri merkitys yksilöiden ja yhteisöjen identiteetin ja itsetunnon säilyttämiselle."

Luku 3.4 Huoltovarmuuden alueellinen ulottuvuus

Kohdassa todetaan: "Alueellisen valmiuden ja varautumisen koordinaatiotehtävää tarkastellaan osana aluehallintouudistusta ja erityisesti osana tulevien elinvoimakusten tehtäviä."

Edellinen kirjaus tarkoittanee ennen kaikkea asian arvioimista. OKM haluaa kuitenkin tässä yhteydessä korostaa, että huoltovarmuuden tavoitepäätöksessä ei aluehallintouudistuksen osalta tulisi linjata alueellisesta varautumisesta ja sen yhteensovittamisesta sellaista, mistä ei ole vielä päätöstä. Aluehallintouudistukseen liittyvät alueellisen varautumisen yhteensovittamistehtävää koskevat vastuukysymykset tulee valmistella ja ratkaista kyseistä uudistusta koskevan hankkeen puitteissa.

Luku 3.6 Osaaminen ja osaavan työvoiman saatavuus

OKM esittää ensimmäiseen kappaleeseen seuraavia tarkennuksia (muutokset/lisäykset tummennettu):

Kaikkien toimialojen yhteinen haaste on huolehtia henkilöstön osaamisesta. Osaavan työvoiman saatavuus on myös kysymys, joka heijastuu huoltovarmuustyöhön. Keskeisten sektoreiden kriittisen osaamisen hallintaa arvioidaan poikkihallinnollisessa yhteistyössä huoltovarmuusorganisaation kanssa. Tavoitteena on laatia keskeisillä sektoreilla lyhyen ja pitkän aikavälin tiekartta huoltovarmuuskriittisten tehtävien osaamisen pullonkaulojen ratkaisemiseksi. Tiekartassa kuvataan osaamisen tarpeiden nykytila, koulutuksen järjestäjäverkko, haasteet ja ratkaisuehdotukset sekä näiden pohjalta ehdotettavat toimenpiteet. Huolehditaan huoltovarmuuden kannalta kriittisten koulutuskokonaisuuksien säilymisestä korkeakoulujen ja ammatillisen koulutuksen tarjonnassa.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 29
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 10
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 135 9335
+358 9 135 9335

kirjaamo.okm@gov.fi

Perustelut muutosehdotuksille:

- Keskeistä on arvioida myös koulutuksen järjestäjäverkkoa. Luonnoksessa mainittuna vain tarpeiden tunnistaminen.
- Tekstimuotoilu ”Huoltovarmuuden kannalta kriittiset koulutuskokonaisuudet on säilytettävä korkeakoulujen ja toisen asteen opinto-ohjelmissa” on potentiaalisesti ristiriidassa suhteessa korkeakoulujen autonomiaan. Tässä voisi käyttää esim. verbiä ”huolehtia”.
- Opinto-ohjelmat kuuluvat lukiokoulutukseen, mutta eivät ammatilliseen koulutukseen.

Luku 4. Toimialakohtaiset huoltovarmuustavoitteet ja kehittämiskohteet

Ilmastonmuutos, sään ääri-ilmiöt ja avaruussää luovat haasteita huoltovarmuuteen. Näihin liittyvät epävarmuustekijät voivat olla joko ennakoimattomia tai ennakoitavia. Tämä korostaa ennakoinnin ja yhteisten toimintaskenaarioiden merkitystä riskien hallinnassa. Riskien pienentämisen toimenpiteitä tulisi katsoa kokonaisvaltaisesti eikä sektoreittain, muun muassa toimitus- ja arvoketjujen kytkeytymisen vuoksi mutta yhtä lailla yhtenäisten vasteiden muodostamisessa.

Kansliapäällikkö

Anita Lehikoinen

Hallitusneuvos

Juho-Antti Jantunen

Liitteet

Jakelu TEM Työ- ja elinkeinoministeriö

Tiedoksi OKM KUPO Kulttuuri- ja taidepolitiikan osasto
OKM VAPOS Varhaiskasv. perusopet. ja vapaan sivistystyönos
OKM KTPO Korkeakoulu- ja tiedepolitiikan osasto
OKM LAMOS Lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen osasto

VN/30737/2022-OKM-66

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: